

Državni izpitni center

P 2 5 2 A 1 0 1 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 22. avgust 2025

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. nal. 11.1, 18).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 1, 14.1).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna (npr. nal. 7.2).
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat označi samo eno rešitev, če v navodilih ni določeno drugače. Če jih označi več, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 5).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ raziskovalni po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Avtor/novinar želi izvedeti podatke/več o šahistki in njenem življenju. ♦ intervjuvankino odgovarjanje na (zastavljena) vprašanja ♦ osebnostni po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Tema je življenje Laure Unuk. ♦ Laura Unuk govori o svoji življenjski poti in izkušnjah/o (svoji) karieri. ♦ pogovor predvsem o šahistki, ne zgolj/toliko o šahu 		obe pravilni rešitvi = 1
Skupaj	2			obe pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ <u>X</u> naslov ♦ <u>X</u> uvod ♦ <u>X</u> pobudne replike 		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ za poudarjanje določenih delov besedila ♦ za ločevanje vprašanj od odgovorov ♦ Krepki tisk naredi besedilo preglednejše. ♦ Da razčleni besedilo. 		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	1	po smislu, npr., ena od: ♦ s (priloženo) fotografijo/sliko (Laure Unuk) ♦ Opis je nadomestil s fotografijo (sogovornice).		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	2	po smislu, npr., tri od: ♦ (osvojeni) naslov državne članske prvakinja (pri 13 letih) ♦ svetovna mladinska prvakinja v kategoriji do 16 let ♦ svetovna prvakinja v kategoriji do 18 let ♦ Je prva Slovenka z osvojenim nazivom mednarodne (šahovske) mojstrice. ♦ Ruši rekorde in presega pričakovanja.	♦ Prejela je Bloudkovo plaketo.	3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	1	♦ C		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	2	♦ 4 ♦ 1 ♦ 3 ♦ 2 ♦ 5		5 pravih rešitev = 2 4, 3 pravilne rešitve = 1
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7.1	2	♦ A ♦ B ♦ D ♦ F		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
7.2	2	po smislu, npr., ena od: ♦ Sogovornica se s stereotipom ne strinja, saj trdi, da je šah tisti, ki nas naredi pametnejše. ♦ Laura Unuk stereotip zavrne. Šah namreč spodbuja človekove možgane, da znajo razmišljati v stresnih/kritičnih situacijah. ♦ Pove, da se s tem ne strinja, saj je šah tisti, zaradi katerega znamo sprejemati odločitve oz. najti pot do cilja/zmage.		1 za pomensko ustreznost povedi (za navedbo, da se ne strinja, in argument) 1 za jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8.1	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ To pomeni, da se mora šahist med tekmovanjem posvetiti samo igri. Ne sme se obremenjevati s težavami doma, na fakulteti ali v odnosih/s partnerjem. ♦ Šahist mora vse misli usmeriti samo v šah. Ne sme si privoščiti, da ga med tekmo bremenijo druge težave. ♦ Pomeni, da se osredotočiš samo na igro šaha in odmisliš vse, kar se ti drugega dogaja v življenju. 		<p>1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi</p>
8.2	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Tekmovanje zahteva zbranost. ♦ dolgotrajna/naporna tekmovanja ♦ Tekmovanja trajajo po 10 dni/7 ur dnevno. 	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ pojav stereotipov o (osamljenih in nedostopnih) šahistih ♦ Ljudje šahiste vidijo kot nedostopne/osamljene/introvertirane. ♦ Lahko igraš natanko tako, kot znaš. 	1 za vsako pravilno rešitev
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	3	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Laura Unuk je ambasadorka šaha, ker ga predstavlja kot šport, znanost in umetnost, torej več kot le igro. Tudi po mojem mnenju je šah šport, tekmovanja so namreč zahtevna in fizično naporna. ♦ Naziv ambasadorke šaha so ji podelili, ker po Sloveniji promovira šah. Menim, da ta igra ni šport, saj šahisti ne tekmujejo v fizični preizkušnji. ♦ Laura Unuk si prizadeva, da bi bil šah v Sloveniji bolj prepoznaven in priljubljen, zato so ji podelili naziv ambasadorka šaha. Sama menim, da šah je šport, saj zahteva izbiro primerne strategije in veliko potrpežljivosti. 		<p>2 za pomensko ustreznost povedi (1 za navedbo vzroka za naziv, 1 za utemeljeno mnenje) 1 za jezikovno pravilnost povedi</p> <p>Jezikovno pravilnost vrednotimo, če je kandidat za pomensko ustreznost dobil vsaj 1 točko.</p>
10	1	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ je najvztrajnejši/vztraja ♦ (nikoli) ne obupa/odneha ♦ si največkrat opomore ♦ se (nikoli) ne preda 		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11.1	1	♦ 1./prvem		
11.2	2	♦ NE ♦ DA ♦ NE ♦ DA		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12	2	♦ šahirati ♦ odločiti se/odločiti ♦ zmotiti se		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13	2	♦ morati ♦ verjameš ♦ pasti ♦ vstaneš		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1 V prvem stolpcu kot pravilne upoštevamo tudi oblike za druge osebe oz. števila.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14.1	2	♦ samostalnik ♦ glagol ♦ samostalnik		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
14.2	2	po smislu, npr., ena od: ♦ Luka cele dneve igra računalniške igrice. ♦ Moj oče igra kar štiri inštrumente.		1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15	3	♦ sposobna ♦ dobro	♦ najposobnejša ♦ boljje/boljše	6 pravilnih rešitev = 3 4, 5 pravilnih rešitev = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16	1	♦ B		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17	2	♦ 2 ♦ 3 ♦ 4		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	1	♦ da je vedno vedela, česa je sposobna in kako dobro lahko igra		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19.1	1	♦ Č		
19.2	1	♦ ni samo ene prave poti		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
20.1	1	♦ program		
20.2	2	♦ njem ♦ mu ♦ ga		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
21	2	♦ Medtem[.] ko je večina najstnikov pri 13[.] letih preživljala šolski vsakdan[.] je Laura Unuk pridno trenirala. Sprašujem se, ali bi tudi sam zmogel igrati šah po 7 ur na dan in 10 dni zapored[.]		brez napak = 2 1, 2 napaki = 1 Upoštevam tudi novo narejene napake.

Naloga		Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	Ustreznost besedilni vrsti	2	♦ naslov sporočevalca in naslovnika, kraj in datum pisanja	2 = pravilna, popolna in smiselna navedba podatkov o sporočevalcu, naslovniku ter o kraju in datumu sporočanja 1 = do dve manjši nepravilnosti ob smiselni navedbi podatkov o sporočevalcu, naslovniku ter o kraju in datumu sporočanja (npr. naveden je samo datum / kraj in datum sta napisana vzporedno z naslovom naslovnika) 0 = manjkajo podatki o sporočevalcu ali o naslovniku ali o kraju in datumu sporočanja / podatki o sporočevalcu in naslovniku so na napačnih mestih
		1	♦ poimenovanje besedilne vrste in ustrezen nagovor	1 za obe prvini
Vsebina		1	♦ (vjujdnostni zaključek in) pozdrav ter podpis z navedbo vloge sporočevalca (če ta ni izražena v naslovu sporočevalca ali v jedrnem delu)	1 za obe prvini
		1	♦ izrek vabila na dogodek (vabilo izraženo z glagolom v 1. os. ed. ali mn.) in navedba dogodka (otvoritev razstave o zgodovini športa v Pomurju)	1 za obe prvini
		2	♦ natančna in smiselna navedba podatkov o prireditvi – kraj/prostor (npr. v avditoriju šole) – datum in ura (ob svetovnem dnevu športa, 31. 5., npr. ob 16.00)	1 1 za oba podatka
		1	♦ razlog za vabilo (npr. ker je ambasadorka šaha / najboljša šahistka v Sloveniji)	
		2	♦ jezikovna pravilnost	2 napaki = – 1 točka, do 0 točk
Jezikovna ustreznost in slogovna pravilnost		2	♦ slogovna ustreznost – resničnost in smiselnost podatkov – ustrezen in spoštljiv nagovor ter pozdrav (primera neustreznosti: Draga Laura!, Pozdravljeni!) – brez ponavljanja besed/besednih zvez – brez zastranitev – prevladujoča objektivnost	Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk. Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 2 točki.
		12	Če je kandidat napisal drugo besedilno vrsto, npr. uradno prošnjo, se naloga ovrednoti z 0 točkami.	

1. primer uradnega vabila

Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci
Mladinska ulica 5
9252 Radenci

Radenci, 13. 5. 2025

Laura Unuk
Šahovska zveza Slovenije
Bravničarjeva ulica 13
1000 Ljubljana

Vabilo

Spoštovana gospa Laura Unuk!

V imenu dijaške skupnosti naše šole vas vljudno vabim, da se nam pridružite na otvoritvi razstave o zgodovini športa v Pomurju, ki jo pripravljamo dijaki. Ta bo na svetovni dan športa, 31. 5. 2025, ob 16.00 v avditoriju šole.

Na šoli deluje tudi šahovski krožek, ki ga obiskuje veliko dijakov, zato si zelo želimo, da bi nas obiskali kot edina šahovska velemojstrica v Sloveniji in kot ambasadorka šaha.

Upam, da se boste otvoritve lahko udeležili, in vas lepo pozdravljam.

Petra Uršič,
predsednica dijaške skupnosti

2. primer uradnega vabila

Peter Uršič
Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci
Mladinska ulica 5
9252 Radenci

Radenci, 25. 4. 2025

Laura Unuk
Šahovska zveza Slovenije
Bravničarjeva ulica 13
1000 Ljubljana

VABILO NA OTVORITEV RAZSTAVE O ZGODOVINI ŠPORTA V POMURJU

Spoštovana gospa Unuk,

bliža se svetovni dan športa. Na naši šoli bomo ob tej priložnosti pripravili razstavo o zgodovini športa v Pomurju. Kot predsednik dijaške skupnosti vas vabim, da nas obiščete ob otvoritvi razstave, ki bo 31. maja 2025 ob 12. uri v telovadnici naše šole.

Ker ste kot ambasadorka šaha in prva Slovenka, ki je osvojila naziv mednarodne mojstrice, vzornica mnogim dijakom, bi nam veliko pomenilo, če bi se odzvali našemu vabilu.

Lep pozdrav

Peter Uršič

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Vinko Möderndorfer: Kit na plaži (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelitive. Opredelitev je napačna.	Odlomek je lirski. Odlomek je epski.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski. saj pripoveduje o dogodku. Vsebuje pa tudi prvine lirike, pripovedovalka namreč govori o svojem doživljanju družine.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	V odlomku pripovedovalka pove, da ima brata, ki bo za vedno ostal star deset let. Najprej je bil malo večji dojenček, ko pa je zrasel, je bila mama žalostna. Potem je Igor živel v domu samih igorjev. Takrat se je pripovedovalka že zavedala, kako poseben je. Oče je bil nesrečen, mama pa se je zaklepala v sobo. Iz Francije so se nato vsi preselili nazaj v Slovenijo, ker je oče mislil, da bo doma bolje. Pripovedovalka je morala ponovno zamenjati šolo.
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	Odlomek govori o drugačnem bratu Igorju, kakšen je bil, ko je bil majhen, in kako se je spremenil, ko je odrasel. Izvemo, kako sta to sprejemala mama in oče ter kako pripovedovalka.
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Sestra v odlomku pripoveduje o svojem mlajšem bratu, ki bo vse življenje ostal na stopnji triletnega otroka. Govori tudi o mami, ki se je zaradi sina spremenila, o očetu, ki je bil zaradi tega nesrečen, in o tem, kako je brata sprejemala sama.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	V odlomku pripovedovalka govori o drugačnosti svojega brata Igorja in o tem, kako so ga doživljali mama, oče in ona sama. Zaradi brata so se v družini dogajale spremembe, ki jih ni vedno razumela.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	

Razlaga maminih sprememb zaradi Igorja (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni.	Mama se je spremenila iz vesele v žalostno.
	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Mama se je spremenila, ker ni več hodila v službo.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Mama se je spremenila zaradi Igorja. Ni bila več vesela, postala je žalostna. Ni se več smejala in ni bila dobre volje kot nekoč.
	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Ko je Igor rasel, se je vesela mama spreminjala v vedno bolj resno mamo. Tudi oblačiti se je začela tako. V temne obleke in kostime.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Pripovedovalka se mame spominja kot vesele in nasmejane. Nosila je pisane obleke in se igrala z njo. Ko pa je Igor odrasčal, se je začela spreminjati, ker se je zavedela njegove drugačnosti. Vedno manj je bila dobre volje, vse bolj je bila žalostna. To se je začelo kazati tudi v njenem oblačenju, nositi je namreč začela temne obleke, resne kostime. Njena stiska se je kazala tudi v tem, da je pustila službo. Hotela je biti doma, da bi se izognila stikom z ljudmi. Z Igorjem pa se ni hotela družiti; tudi ko je bil v domu, ga ni obiskovala, kot bi se hotela skriti pred resničnostjo.

Razlaga očetovega soočanja s spremembami v družini (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni.	Oče Igorja obiskuje v domu.
	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Oče se prepira z mamo, ker je nesrečen.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Oče je bil nesrečen, ker žena ni hotela sprejeti Igorja. Zanj je bil Igor vedno sin, za katerega je želel skrbeti.
	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Oči je hodil Igorja sam iskat v dom. Z mamo sta se kregala. Bil je zelo nesrečen. Rekel je, da je sit tujine. Misli je, da bo doma boljše za Igorja, boljše za mamo, boljše za hčer.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Oče je skušal reševati življenja vseh. Ko je bil Igor v domu, ga je obiskoval, pripeljal ga je tudi domov. Sina je skušal vključiti v družino. Ni ga odrival zaradi njegove drugačnosti, trudil se je, da bi vsi znali živeti z njim. Bil pa je zelo nesrečen, ker je videl, kako se obnaša žena, in ker je spoznal, da so tudi hčer tlačile more, ko sta šla na obisk k Igorju. Z ženo sta se tudi prepirala, ker je on za razliko od nje sina sprejemal. Ni bežal pred njim in ni se umikal, temveč se je trudil, da bi ostali skupaj in da bi zmogli živeti mirno.

Razlaga pripovedovalkega doživljanja sprememb (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2	Razlage ni.	
0	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Pripovedovalka je zadovoljna, ker lahko hodi v slovensko šolo.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Pripovedovalka si želi, da bi bila mama vesela. A mama ni več vesela, ni dobre volje in se ne smeji. Deklica meni, da se je to zgodilo zaradi Igorja. / Tudi njo tlačijo more, ko hodi z očetom k Igorju na obisk. Zaveda se, da je brat drugačen. Ko ji povedo, da se bodo znova sellli, hodi v četrti razred. Ve, da bo morala spet v novo šolo in da bo začelnjala vse na novo.
	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Pripovedovalka ne ve točno, ali je bila mama kdaj res vedra ali pa so to kaki drugi spomini. Mama in oči se kregata in ne objemajo se več. Ne razume, zakaj.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Pripovedovalka predstavlja spremembe v družini skozi otroške oči. Ko je bila še majhna, ni vedela, da je kaj narobe. Šele kasneje se je zavedela, da je njen brat drugačen. Ker se mama ni več smejala, ker ni bila dobre volje in ker ni bila takšna, kot bi si jo želela, je bila tudi ona v stiski, vendar ni razumela, zakaj se je mama tako nenavadno obnašala. Opazila je, da je oče nesrečen, zato je bila tudi sama žalostna. Po obiskih pri Igorju so jo celo ponoči tlačile more. Ker je bil Igor drugačen, se je življenje družine podredilo njemu, sama pa teh sprememb kot otrok ni mogla razumeti.

Citirana poved (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni.	»More so me tlačile.«
1	Citat ni smiselno povezan z razlago.	»Z očijem sta se kregala.« / »Nisem razumela, zakaj.«
2	Citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. Namesto citata je opisan primer.	»Nismo se več objemali in v nedeljo zjutraj nisem več prihajala k njima v posteljo.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Iz odlomka izvemo za spremembe v družini zaradi otroka, ki je drugačen. Oče in mama dogajanje dojemata drugače kot pripovedovalka, ki teh sprememb ne razume.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o materinem vedenju do Igorja (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Mama se Igorja izogiba, ker je drugačen.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Mama se do Igorja obnaša čudno. Ne sprejema ga, kar se mi ne zdi prav.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Materino vedenje me žalosti. Mama je zame nekdo, ki ti vedno pomaga, razume tvoje skrbi, te tolaži ob neuspehih in te spodbuja. Igor bi jo zaradi svoje drugačnosti potreboval še bolj kot otroci, ki si lahko pomagajo sami. Lahko si predstavljam, da se je ustrašila in da jo je skrbelo. Ne zdi pa se mi prav, da se je sinu izogibala.

Presoja, ali znamo sprejemati drugačne (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Presoja ni izražena.	Sam drugačne sprejemam, samo ne vseh.
1	Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	V naši družbi je veliko drugačnih, ki jih ne razumem. / V družini je zelo težko sprejeti nekoga, ki je drugačen. Mislim, da tak otrok potrebuje še več ljubezni in pomoči, zlasti pa razumevanja drugih članov.
2	Presoja je jasna, razložena.	Sprejemanje drugačnosti je v našem času zelo aktualna tema. Zdi se mi, da še vedno velja prepričanje o samozadostnosti, kar pomeni, da je prav samo tako, kot misli posameznik. Ne znamo sprejemati drugače spolno usmerjenih, drugačnih po mišljenju, kulturi ali veri. Prav bi bilo, da bi se o tem veliko pogovarjali, saj sodobna družba drvi v brezbriznost, med ljudmi ni solidarnosti in razumevanja, drugačni pa so za marsikoga moteči.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitvev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer.	Kdor je drugačen, izstopa in ga vsi opazujejo ter se o njem pogovarjajo.
1	Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	Še vedno nekateri obsojajo tiste, ki so iz drugih kulturnih ali verskih skupnosti. Nihče se ne vpraša, kaj jih je pognalo od doma.
2	Primer je opisan.	V osnovni šoli smo imeli sošolca, ki je bil poseben. Ni bil sicer tako drugačen kot Igor, a se je razlikoval od nas. Zamenjeval je črke, ni znal pravilno brati in pisati. Enkrat je moral pred tablo nekaj prebrati. Vsi smo se mu posmehovali, zato nam je učiteljica naložila kazensko nalogo. V zvezek smo morali 50-krat zapisati: »Ko se kdo trudi, a mu ne uspe, se ne smejimo.« Takrat sem se zamislil. Vsak izmed nas je že kdaj izrekel kakšno neumnost in mu je bilo nerodno pred drugimi. Pomislil sem, kako boleče je to, zato tega ne počnem več. Vsakdo bi se moral vprašati, kako bi bilo, če bi se smejali njemu. Potem se verjetno nihče več ne bi norčeval iz napak drugih ali iz drugačnih.

Logična členitev (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.

2. Samostojna interpretacija: Anže Voh Boštic, Vse ali nič (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelevanje odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelilive. Opredelevanje je napačno.	Odlomek je dramatika.
1	Zvrst je poimenovana.	Besedilo je pripovedno, predstavljen je dogodek.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Besedilo je epsko, saj pripoveduje o dogodku, zaradi dialoga pa ima tudi dramske prvine.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	Dogodek se odvija v predavalnici. Profesor žali študentko, občinstvo pa se smeji.
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	V odlomku beremo o pogovoru med profesorjem in študentko, ki piše doktorat. Profesor jo sprašuje, ali je uspešna zaradi denarja, ki ji ga dajejo starši. Reče ji, da starši otrokom tako zagotavljajo dobre službe.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	V odlomku se profesor in študentka pogovarjata o tem, kaj vse so ji v otroštvu omogočili starši, da je zdaj uspešna študentka.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Odlomek govori o dogodku v predavalnici, ko profesor študentko sprašuje, kaj so ji v otroštvu omogočili starši. Študentki reče, da brez njih najverjetneje ne bi bila tako uspešna. Ona se zamisli, v dvorani pa nastane nemir. Profesor pogovor zaključuje z mislijo, da se mlad človek lahko razvija bolje, če ga starši finančno podpirajo.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	razlike med bogatimi in revnimi
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	skrb staršev za otroke
3	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	pogoji za posameznikov razvoj/uspeh

Razlaga izbranega problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Študentka je uspešna zaradi korupcije.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Študentka je uspešna, ker ji starši vse plačajo.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Študentka pravi, da je oče podjetnik, mama pa profesorica. Profesor jo vpraša, ali sta jo pošiljala na kakšne izvenšolske dejavnosti. Zanima ga tudi, ali meni, da so ti dodatni stimulansi inteligence pripomogli k temu, da zdaj piše doktorat.
3	Razlaga je jasna, natančna.	V odlomku profesor študentki, ki piše doktorat, predstavi razloge za njen uspeh. Sprašuje jo, kaj vse so ji omogočili starši. Plačevali so ji tečaje, športne aktivnosti, poletne šole, izmenjavo v tujini, ker so imeli denar. Oče je podjetnik, mama profesorica, zato sta ji lahko že v otroštvu omogočila dodatno strokovno izpopolnjevanje. Zavedala sta se, da bo hči z več znanja uspešnejša in da bo imela prednosti pred ostalimi, ki si dodatnega izobraževanja ne morejo privoščiti. Tudi študira lahko zaradi pomoči staršev, ki ji to zmorejo omogočiti. Če tega ne bi mogli, ne bi bila tako uspešna.

Utemeljitev razlage s primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Primer ni opisan. Citata ni. Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago.	
1	Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Sta plačevala za kak šport na primer?« »Ja.«
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Zdaj pa mi, če ste lahko odkriti sami do sebe, do mene in cele dvorane tukaj, povejte, ali mislite, da so ... kaj pripomogli k temu, da danes pišete doktorat?« / »No, zdaj pa si predstavljajte, kje bi bili danes, če bi bila vaša mati čistilka, oče invalid in vam ne bi mogli plačati vsega tistega, kar so vam celo otroštvo omogočali.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Profesor v pogovoru s študentko poudari, da se mlad človek lahko razvija bolje, če ga starši finančno podpirajo.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Prepričan sem, da je študentka sama zaslužna za svoj uspeh.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Menim, da ima profesor delno prav. Študentki brez pomoči staršev ne bi uspelo.

2	Mnenje je jasno, razloženo.	Z mnenjem profesorja, da so starši zaslužni za uspeh hčere, se zelo strinjam. Vsako dodatno znanje odpira več vrat v življenju. Ko profesor študentki nakaže, kaj vse so ji plačali starši, da je zdaj pred doktoratom, se tudi bralec zave, da je imela prednosti pred tistimi, ki vseh teh ugodnosti niso imeli.
---	-----------------------------	--

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo.	
0	Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Če želimo uspeti, moramo iti v tujino.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	Za uspešno življenje danes ne potrebujemo izobrazbe, dovolj je, da smo iznajdljivi in že lahko obogatimo. Potem si lahko vse privoščimo.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Znanje je danes največji kapital, a za pridobitev tega bogastva ni potrebna samo pridnost, imeti moramo namreč tudi ustrezne pogoje. Živeti moramo v razvitem svetu in imeti dovolj denarja, da si plačamo izobraževanje, bivanje v času šolanja, kupimo knjige ali si omogočimo dostop do literature. Samo pridnost in vedoželjnost nista dovolj.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih/tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitve dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Naveden ni noben primer.	
0	Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	Najbolje je, če veliko podedujemo ali zadenemo na lotu. Potem dobro živimo brez truda.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Moj bratranec je dobil imenitno službo za programiranje, čeprav ni študiral računalništva. Vsega se je naučil sam s spleta.
2	Primer je opisan.	Najlepši primer za to so nerazvite države, v katerih otroci nimajo niti šol niti drugih možnosti, da bi si izboljšali življenje zaradi znanja. Zadnjič sem gledal dokumentarec o afrških vaseh v nerazvitih državah. Otroci so prosili za pouk, šolo, pomoč ... Že majhni so se zavedali, da jim znanje lahko izboljša življenje. Takrat sem se zavedel, kakšno prednost imamo v Evropi in v državi, v kateri je šolanje brezplačno. Tako so zagotovljeni enaki pogoji za vse, ki si želijo pridobiti znanje.

Logična členitev (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).